SHARON CREECH

Du mėnesiai kelio

KLASIKA

Alma littera

Nespręsk apie žmogų, nepavaikščiojęs
jo mokasinais du mėnesius.

I SKYRIUS

Veidas lange

Senelis sako, kad širdyje esu kaimietukė. Taip ir yra. Kone visus savo trylika metų pragyvenau Kentukio valstijoje Baibenke. Baibenkas – tai palei Ohajo upę žalumoje sutūpusių namelių virtinė. Tik prieš metus tėtis išpešė mane kaip kokią piktžolę, sukrovė visą mūsų turtą (ne, ne visą: jis nepaėmė kaštono, nei gluosnio, nei klevo, nei daržinės, nei maudyklos, nei kitų man priklausiusių dalykų) ir, nuvežęs tris šimtus mylių tiesiai į šiaurę, sustojo priešais kažkokį namą Euklide, Ohajo valstijoje.

– Kur medžiai? – paklausiau. – Negi čia gyvensime?

– Ne, – atsakė tėtis. – Čia Margaretos namas.

Laukujės namo durys prasivėrė, ir pasirodė Margareta – ponia sutaršytais raudonais plaukais. Apsižvalgiau. Susigrūdę namai rikiavosi tarsi inkilų eilė. Priešais kie-

kvieną namą mažulytis žolės kvadratėlis, o palei juos – greta asfaltuotos gatvės einantis ilgas ilgas cementinis šaligatvis.

– Kur daržinė? – paklausiau. – Kur upė? Kur maudykla?

– Oi, Sale, – tarstelėjo tėtis. – Eime. Štai Margareta.

Jis pamojavo poniai tarpduryje.

– Reikia grįžti, – pasakiau. – Šį tą užmiršau.

Ponia sutaršytais raudonais plaukais atlapojo duris ir išėjo į priebutį.

– Už spintos, – tęsiau, – po grindų lentomis. Šį tą ten pasidėjau ir man to reikia.

– Neprasimanyk, – pasakė tėtis. – Eime, susipažinsi su Margareta.

Man nesinorėjo pažindintis su Margareta. Stovėjau ir žvalgiausi aplinkui. Ir tada pamačiau gretimo namo antrame aukšte prie lango prigludusį veidą. Apvalų išsigandusį mergaitės veidelį. Tada dar nežinojau, kad ten Febė Vinterbotom, lakios vaizduotės mergaitė, kuri bus mano draugė ir kuriai nutiks visi tie neįtikėtini dalykai.

Ne taip seniai, kai šešioms dienoms buvau patupdyta į automobilį drauge su seneliais, papasakojau jiedviem apie Febę. Ir kai baigiau pasakoti, – o gal dar ir pasakodama, supratau, kad Febės istorija – tarsi gipso siena senuosiuose mūsų namuose Baibenke Kentukio valstijoje.

Tėtis pradėjo laupyti svetainės gipso sieną mūsų name Baibenke netrukus po to, kai vieną balandžio rytą mama mus paliko. Mano tėvai tą seną fermerio namą kambarys

po kambario remontavo patys. Kiekvieną vakarą laukdamas, ar grįš mama, tėtis ardė sieną.

Tą vakarą, kai sulaukėme blogų žinių, kad mama negrįš, tėtis vis tuksėjo ir tuksėjo kaltu bei plaktuku tą sieną. Antrą valandą nakties užlipo pas mane į kambarį. Aš nemiegojau. Nusivedė mane žemyn ir parodė, ką atrado. Siena slėpė iš plytų sumūrytą židinį.

Febės istorija priminė man tą gipso sieną ir paslėptą židinį todėl, kad už jos slypėjo kita istorija. Istorija apie mane ir mano mamą.

II SKYRIUS

Viščiukėlis pradeda pasakoti

Jau po visų Febės nuotykių apsireiškė mano seneliai, sumanę atvažiuoti iš Kentukio į Ohają, pasiimti mane ir tada keliauti du tūkstančius mylių į vakarus, į Levistoną Aidaho valstijoje. Štai šitaip ir įkliuvau į jų automobilį kone visai savaitei. Visai netroškau leistis į tą kelionę, tačiau privalėjau.

Senelis sakė:

– Pamatysime visą kontrastų šalį!

Senelė suėmė man už skruostų ir pasidžiaugė:

– Per šitą kelionę vėl galėsiu pabūti su savo mylimiausiu viščiukėliu.

Aš, beje, esu vienintelis *jų viščiukėlis.*

Anot tėčio, senelė žemėlapių neišmano visiškai, ir jis esąs dėkingas, kad sutikau keliauti drauge ir padėti rasti

kelią. Man tik trylika. Apie žemėlapius išties nusimanau, tačiau ne dėl šitų įgūdžių leidausi į kelionę. Ir ne tam, kad pamatyčiau „visą kontrastų šalį“, kaip kad ketino senelė ir senelis. Tikrosios priežastys glūdėjo po daugybe neišsakytų dalykų.

Štai keletas tikrųjų priežasčių:

1. Senelė ir senelis norėjo pamatyti mamą, kuri ramiai sau ilsėjosi Levistone Aidaho valstijoje.
2. Senelė ir senelis žinojo, kad aš noriu pasimatyti su mama ir kad to bijau.
3. Tėtis norėjo pabūti vienu du su ta raudonplauke Margareta Kadaver. Jis jau matėsi su mama ir manęs tada nepasiėmė.

Be to, nors šitai ir nėra taip jau svarbu, man rodos, tėtis nepasitikėjo senele ir seneliu. Jis sakė, kad jeigu šiedu važiuos vieni, jis iškvies policiją ir paprašys juos suimti nė neišsukusius į gatvę, ir taip sutaupys visiems daug laiko

ir išvaduos nuo keblumų. Gal tai ir nėra normalu, kad žmogus grasina kviesti policiją savo seniems kretantiems tėvukams, tačiau jei tik mano seneliai įsėda į automobilį, nemalonumai tiesiog seka jiems iš paskos tarsi kumeliukas paskui kumelę.

Seneliai Hidliai yra tėčio tėvai. Jie spinduliuote spinduliuoja gerumą ir švelnumą, o su visu tuo gerumu bei švelnumu sumišę nemenkai keistumo. Dėl šitokio derinio jiedu yra labai įdomūs, tačiau niekada negali žinoti, ką padarys ar pasakys.

Kai tik buvo nuspręsta, kad važiuosime trise, radosi neramus, vis stiprėjantis poreikis skubėti – tarsi milžiniškas audros debesis būtų telkęsis aplink mane. Savaitę iki išvažiavimo vėjas vis švilpavo *skubėk, skubėk, skubėk.* Naktimis net tyli tamsa šnabždėjo *greičiau, greičiau, greičiau.* Man atrodė, kad niekada neišvažiuosime, o drauge man nė nesinorėjo važiuoti. Tikrai nesitikėjau, kad tą kelionę ištversiu.

Vis dėlto buvau nusprendusi važiuoti ir išvažiavau. Turėjau ten būti per mamos gimtadienį. Šitai buvo nepaprastai svarbu. Tikėjau, kad jei yra bent kokia galimybė susigrąžinti mamą namo, šitai turėtų nutikti per jos gimtadienį. Jei būčiau apie tai prasitarusi tėčiui ar seneliams, šie būtų pasakę, kad tuščiai viliuosi, todėl nutylėjau. Bet pati tuo tikėjau. Kartais būnu užsispyrusi kietakaktė kaip sena ožka. Tėtis sako, jog gyvenu savo pasistatytoje oro pilyje ir vieną gražią dieną iš labai aukštai nupulsiu žemėn.

Kai pagaliau senelė bei senelis Hidliai ir aš leidomės į kelionę, aš sugniaužiau septynis amuletus ir visą pirmą pusvalandį rimtai meldžiausi. Meldžiausi, kad nepadary-

tume avarijos (automobiliai ir autobusai man kėlė siaubą), kad nuvažiuotume iki mamos gimtadienio – per septynias dienas – ir kad parsivežtume ją namo. Vis meldžiau ir meldžiau to paties. Meldžiausi medžiams. Šitaip lengviau, negu melstis tiesiai Dievui. Visada kur nors netoliese būdavo medis.

Kai išsivilkome į Ohajo greitkelį, plačiausią ir tiesiausią kelią visame pasaulyje, senelė nutraukė mano maldas.

– Salamanka...

Čia privalu paaiškinti, jog iš tikrųjų vadinuosi Salamanka Tri Hidl. Tėvai manė, kad Salamankos vardu vadinosi indėnų gentis, iš kurios buvo kilusi mano proprosenelė. Tėvai klydo. Gentis vadinosi senekai, tačiau tėvai suprato klydę tik po kiek laiko ir jie prie mano vardo jau buvo pripratę, taigi taip ir likau Salamanka.

Antrasis vardas Tri* atsirado dėl medžio. Mano mamai labai patiko mūsų sodyboje augantis cukrinis klevas, todėl jo pavadinimą – Šugė Mepl Tri** – ji norėjo pridėti prie mano vardo. Šitaip jai skambėjo labai gražiai, nes Šugė Mepl – jos pačios antrasis vardas, tačiau Šugė Mepl Tri Hidl – to buvo lyg jau ir per daug.

Salamanka mane vadindavo mama, o kai ji išvažiavo, šitaip mane vadino tik seneliai Hidliai (kai nevadindavo viščiukėliu). Kitiems paprastai būdavau Salė, o kai kurie berniukai, jų pačių manymu, nepaprasti šmaikštuoliai, mane vadino Salamandra.

---

* Angl. *tree* – medis (*vert. past.*).

** Angl. *sugar maple tree* – cukrinis klevas (*vert. past.*).

Jau automobilyje, kai leidomės savo ilgon kelionėn į Levistoną Aidaho valstijoje, senelė Hidl pasakė:

– Galėtum mus prablaškyti, Salamanka.

– Ką turi omeny?

Vyliausi, kad jie iš manęs nesitiki ko nors siaubingai nemalonaus, pavyzdžiui, kad užsiropštusi ant automobilio stogo užtrauksiu kokią dainelę. Iš mano senelių gali visko laukti.

Tačiau senelė tepasakė:

– Gal ką papasakotum? Paporink mums kokią nors istoriją.

Aš iš tiesų žinojau aibes visokių istorijų, tačiau daugelį jų išgirdau iš senelio. Senelė pasiūlė papasakoti ką nors apie mamą. Šito tai jau ne. Buvau vos paliovusi apie ją galvoti kiekvieną akimirką kiekvieną dieną. Nebuvau pasirengusi arba bent jau nemaniau, kad esu pasirengusi apie ją kalbėti.

Senelis pasiūlė:

– Na, o kaipgi tavo bičiuliai? Gal apie juos ką nors papasakotum?

Iš karto prisiminiau Febę Vinterbotom. Apie ją tikrai buvo ką papasakoti.

– Galiu papasakoti neįtikėtinai keistą istoriją, – perspėjau aš.

– Oi, gerai! – apsidžiaugė senelė. – Puikumėlis!

Štai taip atidėjau maldas medžiams ir papasakojau jiedviem apie Febę Vinterbotom, jos pradingusią mamą bei pamišėlį. Ir supratau, kad po Febės istorija glūdi kita.